

IOSEPHUS LÖW †

CURRICULUM VITAE PATRIS ADAM PFAB, 1821-1906

Defletus noster senior redactionis socius, venerandus P. Löw, varia studia de personis et eventibus notabilioribus historiae nostri Instituti ultimis decem vitae suae annis incepit (1), quae suo tempore perficere intendebat, ut in dilecto suo *Spicilegio* divulgari possent. Fere omnia — pro dolor — in statu incompletae collectionis materiae ac schedarum nobis reliquit, quando inopinate e vita discessit die 22 IX 1962; pro aliquibus studiis tamen inquisitio archivistica magna pro parte peracta videtur; quandam elucubrationem quasi integram scriptis iam absolutam invenimus.

Hanc ultimam, notitiam biographicam succinctam P. is Adam Pfab — de quo iam pluries sermo fuit in his foliis (2) — nunc, in gratam memoriam tanti magistri, vulgamus (3). Est 2^a pars amplioris studii, quod inscribitur: *Artifices principales Causae beatificationis S. i Clementis* (Brixius Queloz, Adam Pfab, Michael Haringer); cuius 1^a et 3^a pars tamen valde incompletae remanserunt, nec a nobis nunc iam suppleri possunt. - Auctor huic studio an. 1959 incubuit idque in fasciculo memoriali S. i Clementis canonizationis fratribus exhibere voluit (4); laboribus pro liturgiae renovatione in S. Congregatione Rituum tamen tunc maxime deditus et infirmitate non semel impeditus, propositum suum ad effectum perducere non potuit.

Reliqua studia a P. e Löw suscepta suo tempore, D. v., continuare intendimus, ita ut etiam post mortem contribuere pergat nostro periodico clarus confrater, qui cum tanta cura ac sollicitudine, et non raro cum sacrificio et sudore hoc fecit in vita, uti inspicere potest in bibliographia eius, quam in hoc fasciculo inserimus.

A. S.

(1) Praesertim de commoratione Patrum atque de foundationibus CSSR propositis et perfectis in Urbe Romae (cfr *Spic. hist.* 8 [1960] 40-65), necnon de iis quae ad processus beatificationis et canonizationis S. i Clementis pertinent (cfr *ibid.* 7 [1959] 80 n. 87).

(2) *Spic. hist.* 7 (1959) 80-81 et 449-450.

(3) Textum damus uti celeri calamo scriptum a P. e Löw invenimus — nonnullis mutationibus levioribus quoad formam tantum exceptis — quamquam probabiliter eum pro consuetudine sua ex integro, varia addens et multa expoliens, rescripsisset, antequam typis cudendum dedisset; adnotationes ad calcem addimus magna pro parte ex notitiis ab ipso P. e Löw collectis.

(4) In adumbratione introductionis articuli haec leguntur: « Ne tamen omnino deesset in hoc memoriali fasciculo quaedam recordatio laudandorum sodalium nostrorum, qui ad felicem exitum Causae beatificationis S. i Clementis cooperati sunt, trium principalium artificum eiusdem Causae brevia verba dicemus ».

PFAB Adam Georgius, natus et bapt. 16 VIII 1821 (5) in pago Großschönbrunn, tunc in Regno Bayern (Oberpfalz), dioec. de Regensburg (pater Georgius, mater Maria Maier, agricultores locupletes); confirmatus 1831 in Vilseck ab Episc. auxil. de Regensburg Georgio Michaele Wittmann (6); studia absolvit in gymnasio in Amberg, ubi die 21 VIII 1841 examen absolutorium coram regio peritorum consilio feliciter superavit maximo voto, inter 30 discipulos tertius (7). Anno 1842 novicius CSSR in Altötting (Prov. Austriaca), Magistro P.e Pösl, qui tunc primam biographiam S.i Clementis parabat (publ. 1844); prof. 8 IX 1843 (8). Item in Altötting studia philos. et theolog. absolvit, Praefecto P.e Haringer; sacerdos 8 VI 1846 in Passau, ordinatus ab Episcopo Henrico Hofstätter (9). Die 7 V 1847 (Altötting) Romae permissionem petiit libros prohibitos legendi, quam obtinuit (10); sed mox Romam vocatus est ut amanuensis P.is Hugues, qui tunc Socius Procuratoris gen.lis Centore pro Transalpinis erat (11).

Vix tamen urbem Modena attigerat, P. Pfab hic retentus est, quia interea eius loco P. Haringer adiutor P.is Hugues nominatus fuerat; itaque P. Pfab in vicinum Collegium in Montecchio delegatus est ut professor theol. dogmaticae clericorum studentium. Sed an. 1848, propter rerum politicarum eversionem, coactus est in patriam redire, ubi in Collegiis Altötting et Vilsbiburg apostolicis laboribus operam dedit.

An. tamen 1853 iterum in Italiam vocatus est ut Superior Hospitii S. Margaritae in Modena, ubi familiae regnantis Ducis carus erat; post Capitulum gen.le an. 1855 Superior in Modena confirmatus est die 21 XI 1855 (12). Cum vero die 19 III 1859 domus Italiae Superioris in Provinciam provisoriam constituerentur (13), P. Pfab iterum Superior in Modena creatus est (14), sed propter mutamenta politica rursus ex Italia exire debuit. Die 18 VI 1859 clericos studentes in Montecchio secum tulit, die 19 VI Collegium Busso-lengo attigit, die 24 VI — dum apud vicinum locum Solferino sanguinosa

(5) Testimonium baptismi, die 25 VI 1833 datum in charta sigillata, conservatur in AG Personalialia (Pfab).

(6) Testimonium confirmationis conservatur in AG l.c.

(7) Ita in testimonio examinis, quod conservatur in AG l.c.

(8) AG Cat. ms. XI 1, 28 n. 191.

(9) Testimonium ordinationis conservatur in AG Personalialia (Pfab). Conservatur etiam « celebret » pro primae Missae oblatione P.i Pfab datum eodem die.

(10) Rescriptum, subscriptum a P.e Degola OP, S. Congr. Indicis secretario, conservatur in AG l.c.

(11) Cfr *Spic. hist.* 2 (1954) 50.

(12) *Mandata Prov. Austriacae*, ms. in AG, p. 3.

(13) Cfr A. SAMPERS, *De erectione et abolitione Provinciae provisoriae in Italia Superiore existentis an. 1859-1862* : *Spic. hist.* 4 (1956) 69-71.

(14) *Mandata Prov. Romae*, ms. in AG, p. 21.

pugna inter exercitus italico-francogallicum et austriacum fureret — cum clericis studentibus fines Austriae ingressus est et die 28 VI Collegium Puchheim in Austria Superiore appetiit ibique cum illis remansit. Hic i.a. an. 1861 P.i Bresciani, primum Sacrum litanti, orationem solemnem habuit.

Dum studentes italici mense dec. 1861 in Italiam redeunt, P. Pfab paulo post, die 26 VI 1862, Rector Collegii in Maria-Hamicolt, Prov. Germaniae Inferioris, nominatus est, ubi etiam (fuit domus studiorum) theologiam moralem et pastoraalem docuit (15).

Versus finem an. 1864, triennio regiminis nondum expleto, improvise in urbem Wien proficisci iussus est, ut P.i Haringer in processu beatificationis P.is Clementis Hofbauer, acta transscribendo et in latinam linguam transferendo, summo adiutorio esset. Absoluto processu, P. Pfab ex officio « portitor » eiusdem in Urbem constitutus, primum P.em Czech, venerandum S.i Clementis discipulum et in processu pretiosissimum testem, in Collegium Contamine-sur-Arve (Haute-Savoie, France) redeuntem, comitatus est, et demum die 10 V 1865 Romam devertitur (16).

Paucis diebus post adventum et quidem die 24 V 1865 P. Pfab tertius Superior Prov. Romanae constitutus est (17), quae nominatio promulgata fuit die 3 VI (18), et postridie 4 VI in Hospitium S. Mariae in Monterone, residentiam provincialem, advenit, cuius etiam Superior fuit (19). Cum vero an. 1866 bellum inter Italiam Austriamque exarsum fuerit, Provincialis, ut paucis annis antea fecerat, clericos studentes Provinciae Romanae, qui tunc in Collegio Bussolengo commorabantur, eodem die 24 VI, quo apud vicinum locum Custozza atrox proelium decertaretur, trans fines austriacos conduxit, ubi primum stationem in castello comitis Khuen apud Eppan fecerunt, et demum hospitale Collegium Puchheim adierunt.

Bellico furore mox cessante, Provincialis in Urbem redire potuit et in suo munere confirmatus est die 24 V 1868, 16 VI 1874, 1877, 1880, et 1884 (20). Demum, die 24 V 1887, P.em Pigioli successorem habuit, qui residentiam provincialem in Collegium Frosinone transtulit; P. Pfab vero Superior constitutus est Hospitii S. Mariae in Monterone (21) et Procurator Prov. Romanae. - Post muneris renuntiationem P.is Queloz, quae die 23 I 1882 accidit (22), etiam Postulator generalis Causarum CSSR nominatus est, et an. 1888 Causam P.is Hofbauer feliciter ad beatificationem perduxit.

(15) *Mandata Prov. Germaniae Inf.* p. 7.

(16) *Cronaca della Casa generalizia del SS.mo Redentore I (1855-1899)* p. 71. - Cfr. [A. WALTER CSSR], *Villa Caserta*, Roma 1905, 94.

(17) *Mandata Prov. Romanae* p. 8.

(18) *Cronaca della Casa generalizia I* 71.

(19) *Cronaca della Casa di Monterone, 1815-1891*, p. 132. - Originale conservatur in Arch. Collegii ad B.M.V. in Monterone, Romae; photocopia habetur in AG.

(20) *Mandata Prov. Romanae* p. 10 ss.

(21) *Ibid.* p. 14.

(22) Cfr. *Cronaca della Casa generalizia I* 177.

Die tamen 24 V 1890 P. Pfab ut Superior domus in loco Pesina (23), prope Verona, translatus est, quo ipse an. 1883 iuvenatum Provinciae Romanae instituere coeperat. Postquam vero an. 1892 in Cortona domus studiorum recens constructa aperta (17 VII), et sedes iuvenatus in Collegio Scifelli parata fuerat, dum domus Pesina die 20 XI 1894 derelinquitur, P. Pfab mense nov. 1894 in Collegium Cortona sese recipiebat.

Anno 1896 Collegium Puchheim, memoriae suae carum, visitavit ibique die 18 VI, B.M.V. de Perpetuo Succursu sacro, solemniter aureum ordinationis iubilaeum celebravit (24), quo festo dioecesis Linciensis Episcopus Franciscus M. Doppelbauer sermonem festivum habuit; noverat enim P. Pfab ab annis 1876-79, quando in Collegio romano S. Mariae ad Animam altioribus studiis vacabat, et an. 1887-88, dum idem Collegium Rector gubernabat; ab illis annis seriore amicitia iungebantur. A Collegio Puchheim in Collegium Innsbruck deversus, ibidem aliquamdiu commoratus est (1896/97).

Mox tamen in Urbem reversus, in Collegio ad S. um Alfonsum usque ad mortem sedem habuit, primus sodalis post Patres Curiae generalitiae. A mense febr. 1906 debilitate senili valde laborare coepit (25), et in lectulo decumbens, lectioni librorum, quam maxime semper colebat, adhuc deditus, tandem 4 IV eiusdem anni in pace Domini quievit et proximo die 5 IV in Verano Campo apud Nostros sepultus est (26).

Ex testimoniis et documentis P. Pfab apparet homo doctus, austerus, observantiae exactissimus, laboriosus, latinitate bona pollens; a subditis vero magis timore quam amore veneratus fuisse videtur. - De Causa S. i Clementis certo optime meritus est.

Bibliographia: M. DE MEULEMEESTER, *Bibliographie générale des écrivains Rédemptoristes* II, Louvain 1935, 320 (locus natalitatis corrigatur: pro Großschönstein legatur Großschönbrunn; item corrigatur dies obitus: 4 IV 1906 pro 4 juillet 1906). In *Cronaca della Casa generalizia* III (1906-1907) post mensem IV 1906, inveniuntur 7 paginae: *Cenni biografici del Rev. Padre Adamo Pfab C.SS.R., morto nel Collegio di S. Alfonso (Roma) il 4 aprile 1906*, scriptae, ut videtur, a P. e Seraphino de Alexandris. - Nomen P. is Pfab quamdiu vixerat, habetur in respectivis Catalogis generalibus, de quibus vide A. SAMPERS, *Bibliographia Catalogorum CSSR tam generalium quam provincialium: Spic. hist.* 4 (1956) 204-213; agitur de numeris I 2-5, II 1-8. Pro nominationibus P. is Pfab cfr tabulas nominationum triennialium Provincialium, Rectorum, Superiorum, Consultorum, conservatas in AG. Permutae habentur epistulae P. is Pfab ad Rectorem Maiorem, Consultores generales aliosque Patres Prov. Romanae in AG.

(23) Cfr *Spic. hist.* 7 (1959) 450 n. 38.

(24) Cfr *Litterae annales de rebus gestis Provinciae Austriacae CSSR an. sal. 1896*, p. 30.

(25) Iam die 11 VII 1905 P. Pfab, propter adversam valetudinem, petiit et obtinuit facultatem celebrandi quotidie Missam votivam de B.M.V. in festis et duplicibus, diebus ferialibus vero Missam de Requie. - Rescriptum originale conservatur in AG Personalia (Pfab).

(26) Eodem die ac P. Pfab mortuus est in domo generalicia Frater laicus novicius Eugenius Uguccioni (* 17 IV 1877 Rosciano, vest. 29 IX 1902 Roma), de quo etiam habetur necrologium in *Cronaca della Casa generalizia* III, post necrologium P. is Pfab.